

Stad Gods

Inspiratie van de Augustinessen van Sint-Monica

Beste vrienden van de zusters, het mag wel eens gezegd worden hoe dankbaar wij zijn voor uw betrokkenheid en steun van het afgelopen jaar.

Het ga u goed!

*Namens de zusters,
zr. Mariella Oberndorff*

Zaligsprekingen

**Wie ruimte geeft,
krijgt macht**

In dit nummer

- 3 Een goed begin - Mariella Oberndorff
- 4 Zaligsprekingen - het thema toegelicht
- 6 Zalig de zachtmoedigen - Yvonne Peyresaubes
- 8 Kloosterpost - nieuws uit eigen huis
- 10 In gesprek met Florida de Kok - Chris van Wieren
- 13 Met Augustinus mee - Ingrid van Neer-Bruggink
- 14 'Hij breekt de bogen' - Erik Borgman
- 17 Zing! - Marie Hansen-Couturier
- 18 ZinneBeeld - Marleen Hengelaar-Rookmaaker
- 20 Ondersteun de ToekomstAcademie - Mohamed
- 21 Kloostercolumn - Nadia Kroon
- 22 Beeldverhaal - Nazrina Rodjan
- 24 Op de koffie met Anneke van der Linden
- Evelien Plaisier

2

Op de cover: Malala Yousafzai sprak zich uit voor de rechten van meisjes om naar school te mogen. Ze overleefde een aanslag van de Taliban op haar leven, desondanks is ze doorggegaan met haar strijd en is ze wereldwijd gehoord.
Foto: CAMERA PRESS/Marcelo Correia

Jaargang 85, nummer 3, januari/februari 2019

Uitgever:

Zusters Augustinessen van Sint-Monica
Klooster Casella
Postadres: Waterstraat 2, 3511 BW Utrecht
Telefoon klooster Utrecht 030 - 2332541
Telefoon administratie 030 - 2430538
E-mail administratie:
maandblad@zustersaugustinessen.nl
www.zustersaugustinessen.nl
www.casella.nl

Doel: Met Stad Gods willen wij mensen betrekken bij wat ons inspireert. Stad Gods wordt gelezen door mensen die ons een warm hart toedragen en/of belangstelling hebben voor de augustijnse spiritualiteit. Via Stad Gods zijn en blijven zij verbonden met ons en het gedachtegoed van onze gemeenschap.

Hoofd- en eindredactie:

Hoofdredactie: Marie Madeleine Maas
Eindredactie: Lieke Weima

Ontwerp en beeldredactie:

Tegenwind grafisch ontwerp bureau, Roelant Meijer

Opmaak en druk: Joh. Enschedé Amsterdam

Redactiesecretariaat: Evelien Ouwehand

Redactie: Erik Borgman, Anne Nij Bijvank, Evelien Plaisier, Emma van der Sloot, Chris van Wieren

Aan dit nummer werkten mee: Marie Hansen-Couturier, Marleen Hengelaar-Rookmaaker, Florida de Kok, Nadia Kroon, Anneke van der Linden, Mohamed, Ingrid van Neer-Bruggink, Mariella Oberndorff, Yvonne Peyresaubes, Nazrina Rodjan

Fotografie: Erald van der Aa / ANP (p.4), Pierre Augier (p.14), Marcelo Correia (cover), Angeliek de Jonge (p.10), Roelant Meijer (p.3,17,21,24)

Vriend worden en dit blad ontvangen?

Stad Gods verschijnt zes maal per jaar, in een oplage van 10.000 per editie.
Vrienden van de zusters augustinessen die ondersteunen met minimaal €10,00 per jaar, ontvangen Stad Gods automatisch. Als u dit blad ook wilt gaan lezen, maak genoemd bedrag dan over op NL76 INGB 0003 8244 29 ten name van Administratie tijdschrift Stad Gods Utrecht, onder vermelding van 'Nieuwe lezer' en uw volledige adres.

Een goed begin

Het leven wordt steeds complexer en minder beheersbaar. Veranderingen zijn nauwelijks bij te houden. Heb ik net het ene een beetje onder de knie, dient zich het volgende al weer aan... Hoe zorg ik dat ik niet in de macht raak van dit moeten?

Hierover nadenkend, werd ik getroffen door het verhaal over de blinde bedelaar Bartiméus. Hij vraagt aan Jezus: 'Leer mij zien.' In dit vertrouwen gaan zijn ogen open, mag hij ruimte ervaren voor iets anders. Niet langer wordt hij verblind door eigen gelijk, door eigen vooroordeel, door eigen allang weten, door zijn eigen wantrouwen. Hij durft zich te laten dragen door het vertrouwen zelf.

Daar waar ruimte ontstaat kan die ook weer gevuld worden met nieuwe mogelijkheden. Ik weet dat ik dan vastgeroeste patronen moet loslaten. Ben ik daartoe bij machte, kan ik dat wel? Durf, zeg ik dan tegen mezelf!

Door zo'n ontstane ruimte zijn wij als Augustinessen van Sint Monica een verbinding aangegaan met onze medebroeders, de augustijnen. We zijn nu op een officiële manier aangesloten bij de Orde van Sint Augustinus, als fraterniteit. Het stemt ons zusters dankbaar om te merken hoe warm we ontvangen zijn. Verandert dat iets in ons dagelijks leven? Nee. Maar het bredere verband biedt wel hernieuwde mogelijkheden voor een toekomst met jonge mensen die de augustijnse spiritualiteit willen gaan leven.

Zo durf ik de toekomst in te kijken, erop vertrouwend dat de Machtige er is. Ik hoef niet ver te zoeken, want die ruimte wordt mij gegund. Dan durf ik me ook te laten verrassen door anderen en door de Ander. Er liggen vast verrassende ontmoetingen klaar om die ruimte te vullen met vrede- en vreugdevolle zaken. Zo wens ik ons allen een mooi 2019 toe!

Mariella Oberndorff, algemeen overste

Tijn Kolsteren haalde ruim 2,5 miljoen euro op voor Serious Request door middel van zijn nagellakactie. In 2017 overleed hij aan hersenstamkanker. Op de foto: Tijn tijdens de finale van het Glazen Huis van 3FM Serious Request. Foto: Erald van der Aa / ANP

Aan het begin van de Bergrede (Matteüs 5-7) noemt Jezus verschillende groepen mensen op een bijzondere manier gelukkig. Zij zijn 'gezegenden', zegt Hij. 'Zalig' is vanouds de vertaling. Steeds gaat het om paradoxen, schijnbare tegenstellingen.

Wie ruimte geeft, krijgt macht

'Zalig de zachtmoedigen, want zij zullen het land bezitten', zegt Jezus (Matteüs 5,5). Wij hebben de neiging om anderen te laten doen wat wij goed en belangrijk vinden.

Zo sluiten we ons op in wat wij ons kunnen voorstellen. Als de ander doet wat wij willen, krijgen we wat wij denken dat goed voor ons is. Als de ander niet doet wat wij willen, dan zien we dat als nederlaag. Wanneer we echter anderen actief ruimte geven om de weg te gaan die hen goed doet, kunnen we ontvangen wat we ons niet konden voorstellen. Door ons aan het geluk van de ander toe te wijden, worden wij zelf gelukkig op een manier die we uit onszelf nooit hadden kunnen bedenken. Wat onze macht te boven gaat, valt ons dan zomaar toe. Daar is geloof voor nodig, vertrouwen. Vandaar dat Jezus in het evangelie regelmatig zegt dat het geloof, vertrouwen, is dat ons redt. (EB)

Bij het beeld in dit nummer:

In dit nummer drie personen die op hun manier, deels ondanks persoonlijke tegenslagen, veel aan de wereld hebben gegeven, en daardoor macht hebben verworven om verandering in gang te zetten: Malala Yousafzai, Tijn Kolsteren en Boyan Slat. (RM)

Zalig de zachtmoedigen

Yvonne Peyresaubes

‘Sla d’r op! Laat je niet op de kop zitten!’ De woorden verbazen me niet. Je hoort ze meer in de straatjes waar ik loop. Wat mij verbaast en doet blijven staan, is dat ze uit de mond van Donna komen, een heel lieve en vriendelijke vrouw die alle kinderen uit de buurt bij naam kent en die zelf nooit iemand zou slaan of kwaad doen. Als ik haar vraag wat haar zo kwaad maakt, wijst ze op haar zoontje dat tegen de muur schopt en niet op of om wil kijken. ‘Dat jong is veel te zacht. Hij moet leren anderen van zich af te slaan en...’ Ze mompelt iets wat ik maar half versta en lacht om mijn niet-begrijpend gezicht. ‘Die Jezus van jullie zag het anders, weet ik. Alleen maar liefde en de andere wang toekeren. Maar ze hebben hem wel te pakken gekregen... en vermoord!’

Geweld niet met geweld beantwoorden

Van de jeugd van Jezus weten we niets. Alleen dat hij in onze mensenwereld is opgegroeid. Niet in een ideale wereld zonder geweld of onrecht. De hardheid van mensen tegenover zwakkeren verontwaardigt hem (Marcus 3,24), maar verbaast hem niet. Wat bedoelt hij met ‘zachtmoedigheid’? Een houding denk ik, een bepaalde manier van in het leven

staan zonder anderen af te schrijven vanwege een mening, een levensstijl of groepsgevoel. Dat veronderstelt welwillendheid, maar ook het durven aanspreken van de ander op zijn verantwoordelijkheid.

Deze verzen hebben we niet uit onze gebedenboeken geknipt

Jezus heeft in zijn leven, net als wij, meegemaakt dat geweld tot meer geweld en tot oorlog kan leiden. Vandaar zijn raad om geweld niet met geweld te beantwoorden. Hij vraagt om een totale omkeer. ‘Als iemand je op de wang slaat, bied hem dan ook de andere wang aan’ (Lucas 6,29). Daarmee spreekt hij in de lijn van de profeten. Met als voorbeeld niet degenen die om hun rijkdom of hun prestaties worden bewonderd, maar ‘uw vader in de hemel’: ‘Wees barmhartig zoals uw vader barmhartig is’ (Lucas 6,36).

In de psalmen die wij dagelijks bidden, staan een aantal verzen die niet van

---

Waarom? Het is de vraag van alle slachtoffers van onrecht en geweld

---

barmhartigheid of zachtmoedigheid getuigen, maar integendeel van een verlangen naar terugslaan en wraak nemen. En dat met heel harde woorden. Deze verzen hebben we niet uit onze gebedenboeken geknipt. Wel tussen haakjes gezet. Met potlood. De verzen blijven staan om ons te helpen herinneren dat geweld niet alleen ‘in de wereld’ maar ook in onszelf aanwezig is. En elk ogenblik uit kan barsten. Een uitbarsting van lelijke woorden kan ontspanning brengen. Soms kun je niet anders dan je woede uiten! Maar dan is het goed om je af te vragen: heb ik iemand gekwetst? Kon het wat minder? Of: heb ik de verkeerde pijn gedaan?

Ruimte scheppen

De evangelist Johannes vertelt (18, 29) hoe een van de dienaren van de hogepriester Jezus een klap in het gezicht geeft. Jezus zegt tot hem: ‘Als ik iets verkeerd gezegd heb, zeg dan wat er verkeerd was, maar als het juist is wat ik gezegd heb, waarom sla je me dan?’

Waarom? Het is de vraag van alle slachtoffers van onrecht en geweld. Een vraag als een opening, ruimte, een aanspraak

op de verantwoordelijkheid van de ander. Met de vraag ‘Waarom sla je me?’ komt Jezus zijn beul tegemoet. Zij staan tegenover elkaar als twee mensen die misschien dichter bij elkaar kunnen komen, met begrip voor elkaars motieven. De vraag ‘waarom’ is een opening voor iets nieuws, voor een ander gezichtspunt. Zolang wij met elkaar kunnen praten, is er contact mogelijk en toekomst. Jezus biedt hier niet zozeer de andere wang aan, maar hij schept wel ruimte waarin een ontmoeting van mens tot mens mogelijk is. In dit geval werkt het niet. Maar hij geeft ons een voorbeeld. Macht en geweld niet met macht en geweld beantwoorden, maar ruimte scheppen voor iets anders.

Jezus blijft ons verbazen. Als zijn vrienden erover twisten wie de belangrijkste is, begint hij niet met een toespraak. Hij pakt een kind op, kwetsbaar, machteloos. Het beste in ons wordt uitgedaagd.

Yvonne Peyresaubes is augustines van Sint Monica en woont in het klooster Monicahof te Someren.

Kloosterpost

Samengesteld door Marie Madeleine Maas en Anne Nij Bijvank

Verhuizing

Elf jaar heeft Leonie Wicherink bij de groep van Casella gehoord, al sinds de tijd dat we plannen aan het maken waren voor de boerderij in Hilversum. Leonie heeft in die tijd verschillende verhuizingen meegemaakt en samen met ons en onze vrijwilligers veel tot stand mogen brengen. Nu is haar gevraagd om de gelederen in ons huis in Utrecht te versterken en daardoor letterlijk en figuurlijk ruimte te geven aan nieuwe kandidaten voor klooster Casella.

Ondertussen is Leonie al aardig thuis op haar nieuwe plek en wij zijn blij dat zij ons een dag per week komt helpen. Leonie, het ga je goed! (MM)

Twintig jaar Witvenkoor

Het Witvenkoor is een hechte groep. Het koor kent een grote variatie aan leden, allemaal mensen die op een of andere manier als medewerker of vrijwilliger verbonden zijn aan Zorgcentrum Witven. Eenmaal lid kunnen ze het koor niet meer missen. Het werk in de zorg vraagt veel. Samen zingen doorbreekt even alle zorgen die het werk met zich meebrengt. Even de werkverhouding die je met elkaar hebt loslaten om je op een andere manier te voegen in het zingen met elkaar. De zang die zoveel vreugde geeft, die openheid geeft en eensgezindheid. De bewoners genieten volop mee van het zingen, maar misschien nog meer van de prima onderlinge sfeer. Alle lof aan dirigente Dorotheé, die met humor en strengheid leiding geeft en de bindende factor is. (ANB)

Kerstgroep weer thuis!

Zomaar op een goede dag kregen we een telefoontje van een dame uit Zutphen. Of we interesse hadden voor een beeld, 'Vlucht naar Egypte', dat zij in de jaren zeventig had gekregen van haar lerares handvaardigheid op de havo in Arnhem. Op de achterkant van het beeld staat 'Klooster De Stad Gods'.

Ze mailde een foto en wij herkenden de stijl van onze zuster Marie-José van der Lee; we gingen graag op haar aanbod in. We werden onthaald met koffie en appeltaart. Het beeld werd ingepakt in bubbeltjes-plastic, in een stevige doos gelegd en daarna nog lekker ingestopt met een deken. En dan te bedenken dat zij het indertijd achter op haar fiets mee naar huis genomen had... Geweldig om dit (voor ons onbekende) beeld nu in huis te hebben, waar het een mooie plaats krijgt. Dank u wel, mevrouw. (ANB)

Jehanne Groothoff

Rotterdam 12 februari 1924

Someren 31 oktober 2018

Zuster Jehanne, Joke Groothoff, groeide op in Schiedam. Ze was het derde meisje in een gezin met acht kinderen. Haar ouders waren vroom en sociaal bewogen.

Jehanne was een echte boekenwurm: 'Zoals ik bij boeken op de titels afging, zo leerde ik via het tijdschrift Stad Gods het klooster Stad Gods kennen. Daar wilde ik mijn leven wel aan wagen. De lessen in filosofie en theologie hebben mij geholpen mijn plaats te vinden in dit voor mij nieuwe leven.

Daardoor kon ik ook een zekere kramp van 'moeten' wat kwijtraken.' In 1970 is zij door haar medezusters tot algemene overste gekozen. Al was ze daar soms wat onzeker over, zij heeft met het eenvoudig aanvaarden van die taak ons geholpen om met vertrouwen de toekomst tegemoet te gaan. Nadien heeft ze in verschillende kloosters gewoond en was actief met huisbezoeken. 'Ik ben in alle kloosters graag geweest en er een gelukkig mens geweest.'

De laatste jaren heeft zij genoten van haar familie en de omgeving in Someren.

Lieve Jehanne, dank voor je bemoediging en de mens die je voor ons was!

*Belijdenissen van een
convivium-pastor*

In gesprek met Florida de Kok

Chris van Wieren

Foto: Angeliek de Jonge

Aan de hand van citaten van Augustinus gaat Stad Gods het gesprek aan met mensen uit de kring rondom de zusters en daarbuiten. We vragen daarbij om een reactie op de citaten. Het resultaat is meer een gesprek dan een interview, een gesprek zelfs dat een persoonlijke belijdenis mag worden. Deze keer: Florida de Kok, predikant bij stichting Ruimzicht.

Met huizen in verschillende steden biedt Ruimzicht studenten een bijzonder thuis in de studentenwereld. Huisgenoten vormen samen een ‘convivium’, een soort leefgemeenschap. Als convivium-pastor overziet Florida deze huizen en haar inwoners. ‘Wanneer je student bent, komt er zoveel op je af. Je gaat studeren, je moet werk hebben om dat te betalen, je wilt bij een vereniging, weekendjes weg naar Berlijn en als het even kan in de zomer naar Thailand, je wilt afspreken met vrienden en ook nog sporten. Ik denk dan: je kunt niet alles hebben. Dat is wel een uitdaging voor deze generatie. Dan helpt een convivium om te ontdekken waar het om draait. Het vraagt durf om over geloof en je eigen keuzes te praten met elkaar, je in je ziel te laten kijken door je huisgenoten. Wanneer studenten

zich gehinderd voelen om ter sprake te brengen wat ze belangrijk vinden of wat ze geloven, spring ik bij als convivium-pastor. Ik zoek samen met het huis naar manieren waarop het woord ‘God’ genoemd kan worden, zodat er ruimte komt voor geloof in de breedste zin van het woord. Dat geloof is een paraplu, iedere bewoner komt met zijn eigen achtergrond in zo’n huis wonen. Het heet niet voor niets Ruimzicht.’

Citaat 1:

Als jongeman bad ik tot God: geef me kuisheid en matigheid, maar nu nog even niet

‘Toen ik studeerde was het studentenleven ook vrijheid ervaren en verkennen, dus dit zou ik niet bidden, hoor. Bidden vind ik altijd weer zoeken naar wat waar is en wat goed. Laatst moest ik als predikant voorgaan en preken over het grote gebod ‘God liefhebben boven alles en je naaste als jezelf’. Daar heb ik zo mee zitten worstelen, zo’n tekst is voor mij te groot. Wat ik dan bid is dat ik het op de een of andere manier concreet weet te maken. Wat betekent je naaste liefhebben, wat betekent God liefhebben? Wat er in zo’n convivium gebeurt,

heeft ook te maken met hoe ik God zie. Iets voor elkaar kunnen betekenen, verantwoordelijkheid naar anderen en naar jezelf, toewijding, verdraagzaamheid, eerbied naar wat geloof is, trouw, vrijwilligerswerk doen; dat zijn allemaal woorden die bij God horen en die je in zo'n huis kunt oefenen. Er was bijvoorbeeld een keer sprake van een vertrouwensbreuk met een huisgenoot. Toen ik vroeg aan de bewoners hoe zij daarmee om wilden gaan, zei iemand: 'We zitten hier toch vanuit een christelijke overtuiging. Ik vind het heel naar en erg wat er is gebeurd, maar als christen wil ik die persoon nog een kans geven.' Dat is blijkbaar ook wat het betekent om samen convivium te zijn, soms die extra mijl met elkaar gaan.'

Citaat 2:

Geloof me, niets is het waard om wanhopig over te zijn

'Er zijn heel veel dingen om wanhopig over te zijn, maar gek genoeg heb ik ergens het grenzeloze vertrouwen dat het goed komt. Dan heb ik het niet over de hemel of het koninkrijk van God, maar over persoonlijke situaties van mensen. Ik ben ervan overtuigd dat dat zo is, soms wéét ik het ook echt: 'Je bent nu depressief, nu zit je in de put, maar geloof me, het komt goed.' Ik accepteer het niet dat iemand

aan zulke dingen te gronde zou gaan, dat weiger ik gewoon te geloven. Mensen zijn zoveel sterker dan ze soms denken. Het nare is dat het soms ook gewoon niet goed komt natuurlijk, maar toch blijft dat sterke geloof in een goede afloop.'

Citaat 3:

Kan iemand mij zeggen wie er niet afgemat is van het werken of van het piekeren? Mens, kom tot jezelf!

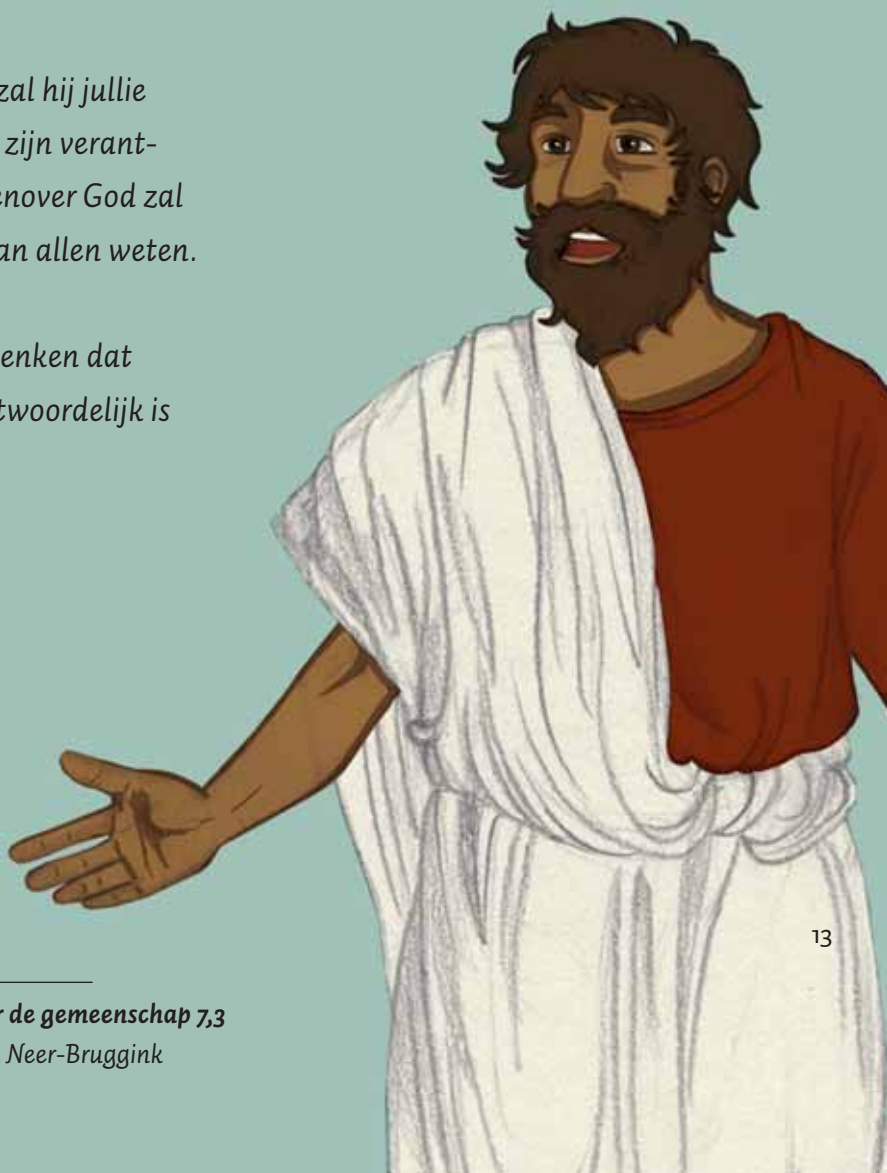
'Ik kan mijzelf afmatten door eindeloos te denken. Wanneer ik 's ochtends wakker word, gaat het licht aan in mijn hoofd, als een machine gaat het maar door daarboven. Aan het eind van de dag ben ik zo blij dat er slaap is, dat het even stil wordt. Ik kijk dan met verbazing naar de mensen die dat absoluut niet hebben en die met één enkel zinnetje je even op je plaats kunnen zetten, 'mens, kom tot jezelf!'. De kerkdienst werkt voor mij op zo'n manier, ook als ik zelf voorga, als een thuis waar ik tot rust kom.'

Met Augustinus mee

Wie bij jullie de leiding heeft, moet zijn geluk niet zoeken in de macht waarmee hij kan domineren, maar in de liefde waarmee hij dienstbaar kan zijn.

Door jullie achting zal hij jullie meerdere zijn; door zijn verantwoordelijkheid tegenover God zal hij zich de minste van allen weten.

Steeds moet hij bedenken dat hij voor jullie verantwoordelijk is tegenover God.

Boyan Slat schrok van de grote hoeveelheid zwerfplastic in de oceaan. Zijn werkstuk hierover op het vwo in 2009 resulteerde in 2018 in zijn installatie 'The Ocean Cleanup', gesteund door 3800 donateurs. Foto: Pierre Augier for The Ocean Cleanup

‘Hij breekt de bogen, hakt de speren stuk en steekt de strijdwagens in brand’ (Psalm 46,10)

Erik Borgman

De tekst is al wat ouder, maar ik las hem onlangs voor het eerst. ‘Gevraagd naar wat ik geloof’ is de titel en schrijver Willem-Jan Otten legt erin uit dat hij nooit in het evangelie had kunnen geloven als hij erin had kunnen geloven. Hij bedoelt: als het begrijpelijk was geweest, na de nodige uitleg zo logisch dat je het gevoel hebt dat je het zelf had kunnen bedenken. Dan zou je het verzonnen kunnen hebben. Maar het evangelie is ongelooflijk en dat maakt het geloofwaardig.

Zoon van God

‘Dit kun je niet bedenken’, schrijft Otten. ‘Daarvoor gaat dit relaas teveel in tegen wat je kunt bedenken.’ Een God die mens wordt zonder macht en aanzien. Een mens die ons niets oplegt of voorschrijft, die zich niet verzet als Hij wordt gevangengenomen en zich niet verdedigt als Hij wordt gedood. Een mens die helemaal niet in de positie is om wat dan ook op te leggen of voor te schrijven, zich te verzetten of te verdedigen. Die iedereen en alles ruimte laat en erop wijst dat God toch ook de zon laat opgaan over slechten en goeden en het laat regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen (Matteüs 5,45).

Ongelooflijk. Want we kunnen toch warempel wel wat sturing gebruiken! We bakken er niet veel van met ons allen, met als gevolg dat wij de mechanismen die het leven op aarde in stand houden grondig hebben weten aan te tasten. Zelfs paus Franciscus, die in zijn optreden doorgaans de mildheid zelf is, kon zich in de encycliek ‘Laudato si’ over onze omgang met de aarde niet bedwingen en dreigde namens God met rampen als we onze koers niet zouden wijzigen.

Wat is dat voor zoon van God?

Maar Jezus... ‘Hij roept niet, hij schreeuwt niet, en op straat verheft hij zijn stem niet’, staat er bij de profeet Jesaja (42,2) en in het Matteüevangelie (12,19) wordt het op Jezus toegepast. Wat is dat voor Zoon van God?

Zachtmoedig

Otten heeft de vraag in dichtvorm zo geformuleerd: ‘wat bent u voornemens,

---

Maar hoe dan, maar hoe dan?

| wat is hier het plan van, | u bent de verwachte – | maar hoe dan, maar hoe dan?’ Het feit dat Jezus deze haast vertwijfelde vraag oproept, dat maakt hem geloofwaardig. Hij trapt maar niet in de val die steeds weer voor hem wordt opengezet. Het geweld is oppermachtig, maar Hij blijft de machteloze vrede. Zo doet Hij op een verrassende manier wat in de psalmen over God wordt gezegd: ‘Hij breekt de bogen, hakt de speren stuk en steekt de strijdwagens in brand’ (Psalm 46,10). Jezus verslaat het geweld en doodt de dood door zich met een overmaat aan zachtmoedigheid niet in te voegen in hun logica. Dat verzin je niet. Dus moet het haast wel waar zijn. Jezus houdt het ons vervolgens als voorbeeld voor: ‘Als je liefhebt wie jou liefheeft, welk loon verdienen je dan?’ (Matteüs 5,46). Iedereen koestert zich graag in de warmte van Ons Soort Mensen. Jezus doorzag de gevaren van onze bubbels van gelijkgezinden: ze kunnen alleen bestaan als wij mensen uitsluiten en vervolgens onze angsten en onze woede projecteren op de uitgesloten. Dat geeft macht en het

gevoel van gemeenschap, maar het houdt je uiteindelijk gevangen in de angst en de voortdurende noodzaak om te bestrijden wat jou bang maakt.

Bevrijdend

Als je een echt feest wilt, zegt Jezus, een feest dat je van je angsten bevrijdt, roep dan niet je vrienden bij elkaar, of je broers, of je familie, of je rijke burens, maar nodig degenen uit die belichamen waar je bang voor bent: armen, gebrekkigen, kreupelen en blinden (Lucas 14,12-13). Dat is het beeld van de kerk die Jezus voor ogen stond: niet bezig macht te verwerven om nieuwe grenzen te trekken, maar consequent alle grenzen overschrijdend die mensen buitensluiten. Inderdaad, zoals God die de zon doet opgaan over slechten en goeden en het laat regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen.

Erik Borgman is lekendominicaan en hoogleraar theologie. Hij is sinds 1999 vaste medewerker van Stad Gods.

Zing!

Marie Hansen-Couturier

Groei-pijn

Dat je nieu-we le - vens jaar, met al - levreugden pijn,
weer een jaar van groei - en naar het licht mag zijn.
Dat je op je le - vensweg met vrien-denher en der,
al - tijdt och ver-bon - den blijft al woon je ver.

Tekst: Hein Stufkens

Muziek: Josephine Boevé

In mijn vroege pubertijd had ik regelmatig pijn. ‘Groei-pijn’, noemde de dokter het: gewrichten en spieren die de snelle groei maar moeilijk konden bijbenen. Inmiddels ben ik uitgegroeid, maar soms komt die pijn terug. Als hoofd en hart de veelheid aan gebeurtenissen niet meer bijhouden, ontstaat pijn. Het is een pijn die vraagt om stilte en om zachtheid. En om een hoopvol perspectief, zoals ik dat terug hoor in dit lied. Alleen dan wordt groei weer mogelijk, door de pijn heen. Zo wens ik jou, u, jullie, dat 2019: ‘...weer een jaar van groeien naar het licht mag zijn.’

ZinneBeeld

Tekst: Marleen Hengelaar-Rookmaaker

Beeld: Carol Aust www.carolaust.com

Wat een warm en kleurig tafereel!
Het mooie van dit schilderij van de Amerikaanse kunstenaar Carol Aust vind ik hoe zij de kleine baby hier centraal zet als het licht der wereld. Trots houdt Maria haar pasgeboren kind omhoog. Maar hoe kwetsbaar is Jezus hier! Overgeleverd aan de reacties van de mensen. De ene herder reageert vol ontzag, de ander kijkt ons vragend aan. De herderin verwelkomt het kind met open armen, maar de vrouw achter haar wendt zich af. Rechtsachter zien we de drie koningen. Hun blikken hebben iets geslotens, alsof ze niet zeker weten of ze blij moeten zijn met deze nieuwe koning. Pas maar op, Jezus, voor de machthebbers van deze wereld! Rechtsvoor staat Jozef. Hij spreidt zijn armen beschermend om Jezus en Maria uit. En kijk, links buiten de stal staat een twijfelende figuur: zal hij naar binnen gaan of weglopen?

En u, hoe reageert u?

Marleen Hengelaar-Rookmaaker is hoofdredacteur van www.artway.eu, een informatieve en educatieve website over kunst en geloof. Ze studeerde muziekwetenschap en kunstgeschiedenis en schrijft over muziek, kunst en liturgie.

Ondersteun de ToekomstAcademie

Stads Gods zet elk jaar één project in de schijnwerpers op deze plek. Dit jaar opnieuw de ToekomstAcademie van Stichting New Dutch Connections, een stichting waar de zusters in Utrecht warme banden mee hebben.

Iedereen heeft toekomstdromen, maar niet iedereen krijgt de kans deze na te jagen. New Dutch Connections inspireert en motiveert jonge (ex)vluchtelingen om opnieuw in zichzelf te geloven en hun sociale en economische zelfredzaamheid te versterken door samen met bedrijven leermodules te ontwikkelen en de jongeren te koppelen aan coaches en maatjes. Met uw bijdrage kunnen nog meer jongeren deelnemen aan de leermodules van de ToekomstAcademie, die o.a. plaatsvinden in de ruimtes van het klooster aan de Waterstraat. www.newdutchconnections.nl

‘Dit ben ik... Mohamed. Ik kom uit Aleppo, Syrië, waar ik werkte als mechanical engineer. Toen brak de oorlog uit en vluchtte ik. Sinds augustus 2017 ben ik in Nederland. Iedereen hier is heel behulpzaam! Toen ik eens verdwaald was in Wageningen (waar ik in het azc woonde), heeft een mevrouw thee gezet voor mij en mij daarna naar het azc teruggebracht. Ik ben haar hier nog altijd heel dankbaar voor.

Ik ben ook dankbaar dat ik via de ToekomstAcademie cursussen bij ProRail en Accenture kon volgen. Zonder hen was ik nooit bij zulke grote bedrijven binnengekomen. Ook hebben zij mij gekoppeld aan een coach en maatje. Hierdoor kan ik Nederlands oefenen en kom ik op veel nieuwe plekken in Nederland, zoals Madurodam! Dankzij hen leer ik Nederland echt kennen en kan ik mij gaan richten op mijn droom: de studie Mechanical Engineering in Nederland volgen.

Maak uw gift over op:

NL76 INGB 0003 8244 29

U kunt natuurlijk ook nog steeds geld overmaken voor Papoea, de crisisopvang of daklozenopvang. Vermeld waar uw donatie voor bestemd is, dan zorgen wij dat het geld op de goede plek terecht komt.

Kloostercolumn

Als pastor in een kerk leer je: iedereen heeft een gave. De één heeft een gave voor onderwijzen, de ander een gave voor barmhartigheid. Weer een ander heeft een gave voor organiseren, of een gave voor klagen over wat er allemaal mankeert.

Niet met elke gave hoef je als pastor blij te zijn.

Toch, elkaars gaven en talenten zien en waarderen, dat is het mooiste wat er is. De kloostertraditie heeft mij geleerd: als zusters en broeders word je door God aan elkaar geschonken. Zo schrijft een heilige kloostervader: 'Eenieder die het monnikenleven ambieert, zal voor u verschijnen, gewikkeld in cadeaupapier en met een gouden lint op het hoofd.' Zie je je huisgenoten als door God geschonken, dan krijg je aandacht voor elkaars gaven. De positieve én de negatieve. Dat wil zeggen, iemands sterke én zwakke kanten komen naar boven.

Meer nog dan in een kerk merk je dat in een kleine klooster-gemeenschap. Ik ook, in het kleine half jaar dat ik hier nu woon. Met de paar gaven die ik heb, kan ik hier écht bijdragen en de gemeenschap tot steun zijn. Zo voel ik mij gezien en geeft dat veel voldoening. Tegelijkertijd weet ik dat ik ook mag vertrouwen op mijn zusters en op hun gaven. Zonder hen bestaat voor mij geen kloosterleven. En met deze wisselwerking, gestoeld op een 'eenheid van hart en ziel', bouw je ware gemeenschap.

Nadia Kroon is meelever bij klooster Casella en werkt als kerkelijk werker in Haarlem. Met haar kloosterbezoeken en interviews in het hele land maakt ze de wereld van kloosters onveilig. Ze schrijft daarover op www.kloosterwereld.nl. In Stad Gods schrijft ze over haar leven bij Casella.

Augustinus een beeldverhaal

Laten we even teruggaan in de tijd,
naar de woestijn in Egypte, tientallen
jaren voordat ik geboren werd.

Dit is het verhaal van
Antonius, de woestijnvader.

Het verhaal werd mij verteld
door Ponticianus. Een man die
langs was gekomen en waar ik
mee aan de praat raakte.

Ken jij hem
echt niet?

Hij was een groot
man uit Egypte.

Hij verliet de stad en gaf al
zijn bezittingen op om de
eenzaamheid op te zoeken.

Nooit van gehoord.
Maar je maakt me
nieuwsgierig.

Anderen volgden in zijn
voetsporen en zo ontstond
zijn kloostergemeenschap,
midden in de woestijn.

Een vriend van me
vond ooit een boek
over Antonius.

Hoe weet je
dit allemaal?

Hij werd ineens boos op zichzelf.
Hij zei: "Hé, wat willen we met al ons
gedoe eigenlijk bereiken? Waar doen
we het voor? En wanneer hebben we
ons doel dan bereikt, als dat al
gebeurd?"

"Maar vriend van God
word ik nu als ik wil." En dus
besloot hij hetzelfde leven te
leiden als Antonius.

Geweldig...

Het huis van Augustinus

In de tuin

Het bleef gonzen
in mijn geest.

Wat is er toch met
ons aan de hand?

Ik was verontwaardigd...

Gewone mensen
bestormen de hemel
en wij blijven maar in
rondjes draaien.

...geërgerd dat ik maar
niet de kant uitging van
een verbond met God...

...terwijl alles in mij schreeuwde
dat ik die kant op moest gaan.*

Ik moet even
alleen zijn Alypius.

Wordt vervolgd

Als je steeds verlan

Op de koffie met Anneke van der Linden

Evelien Plaisier

Foto: Roelant Meijer

Ik woonde in Ki Tov, een woongemeenschap in Utrecht, waar we Taizéliederen zongen in ons dagelijkse gebed. Via deze woongemeenschap kwam ik ook in contact met Casella. We kwamen weleens op een tuindag en ik kwam als gast in de boerderij. De zusters vroegen me al snel voor het begeleiden van de liederen bij de maandelijkse Taizévieringen. Dat ben ik gaan doen. Ik neem de liederen van te voren door en tijdens de viering ben ik degene die de liederen inzet. Van tevoren zie ik er weleens tegenop: ik weet niet altijd wie er zullen zijn en of het me lukt om iedereen mee te krijgen in het zingen. Er is een vaste groep bezoekers, maar er zijn ook altijd nieuwe mensen bij en groepen die in de boerderij logeren. Zo waren er een keer op eens dertig tieners! Maar het leuke is: ik ga altijd weer blij naar huis, want ik vind het mooi dat de Taizéviering zulke diverse mensen bij elkaar brengt.

